

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 8 sierpnia 2022 r.
(OR. en)

11761/22

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2022/0226(NLE)

UD 163
COEST 612
AGRIORG 76
AGRIFIN 83

WNIOSEK

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	19 lipca 2022 r.
Do:	Sekretariat Generalny Rady
Nr dok. Kom.:	COM(2022) 359 final
Dotyczy:	Wniosek dotyczący ROZPORZĄDZENIA RADY zmieniającego załącznik I do rozporządzenia (EWG) nr 2658/87 w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2022) 359 final.

Zał.: COM(2022) 359 final

Bruksela, dnia 19.7.2022 r.
COM(2022) 359 final

2022/0226 (NLE)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE RADY

**zmieniające załącznik I do rozporządzenia (EWG) nr 2658/87 w sprawie nomenklatury
taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej**

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

- **Przyczyny i cele wniosku**

Celem załączonego wniosku dotyczącego rozporządzenia jest tymczasowe zawieszenie ceł wspólnej taryfy celnej, o których mowa w art. 56 ust. 2 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 952/2013, na towary wykorzystywane do produkcji nawozów azotowych klasyfikowane obecnie do podpozycji 2814 10 i 3102 10 Nomenklatury scalonej (CN).

Rynek Unii Europejskiej (UE) niektórych surowców do produkcji nawozów azotowych zależy w znacznym stopniu od przywozu z państw trzecich. W 2021 r. do UE przywieziono 2,9 mln ton amoniaku i 4,7 mln ton mocznika do celów produkcji nawozów azotowych. Ceny tych produktów w 2021 r. znacznie wzrosły, a następnie zwiększyły się jeszcze w konsekwencji inwazji Rosji na Ukrainę.

Aby obniżyć koszty ponoszone przez producentów nawozów w UE, a tym samym zmniejszyć koszty dla unijnych rolników i przyczynić się do odpowiedniego zaopatrzenia w żywność produkowaną w UE, należy wprowadzić tymczasowe środki liberalizacji handlu przewidziane w niniejszym wniosku. W celu zwiększenia stabilności dostaw należy również rozszerzyć na inne kraje zakres geograficzny niepreferencyjnego pochodzenia towarów, który koncentruje się obecnie na Rosji. Istnienie ceł na przywóz do UE dóbr pośrednich, takich jak amoniak i mocznik, stanowi bowiem, w szczególności w okresie niedoboru nawozów azotowych na rynkach międzynarodowych, czynnik zniechęcający do dostaw na rynek UE w porównaniu z innymi rynkami światowymi, na których nie obowiązują takie cła przywozowe. Ponieważ towary będące przedmiotem handlu w tej kategorii są przede wszystkim produktami podstawowymi, ta różnica w cłach utrudnia wysiłki na rzecz dywersyfikacji przywozu do UE.

Ponadto w komunikacie z 23 marca 2022 r. do Parlamentu Europejskiego i Rady pt. „Zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego i zwiększenie odporności systemów żywnościowych” Komisja zauważa, że już przed inwazją Rosji na Ukrainę na rynkach towarowych odnotowano znaczny wzrost cen, który na rynkach rolnych dał się odczuć poprzez wzrost kosztów energii i nawozów, a w konsekwencji wzrost cen produktów rolnych. Inwazja na Ukrainę i światowy wzrost cen surowców spowodowały dalszy wzrost cen na rynkach produktów rolnych i uwidoczniły słabości systemu żywnościowego Unii, który jest częściowo uzależniony od przywozu nawozów. W komunikacie podkreśla się, że w perspektywie krótkoterminowej, do czasu przejścia na stosowanie zrównoważonych rodzajów nawozów lub metod nawożenia, priorytetem musi być kwestia kosztów i dostępności nawozów mineralnych. Przez ten czas przemysł nawozowy w UE musi mieć dostęp do niezbędnego przywozu, w tym do surowców do produkcji nawozów w samej UE.

W przeciwieństwie do potażu i fosforu, w przypadku których kluczowe surowce do ich produkcji są już objęte zerową stawką wspólnej taryfy celnej, nawóz azotowy jest jedynym spośród trzech głównych rodzajów nawozów stosowanych przez rolników, który podlega cłu wspólnej taryfy celnej mającym zastosowanie do dóbr pośrednich, które mają kluczowe znaczenie dla jego produkcji. Nawozy azotowe są również najszerzej stosowanym rodzajem nawozów w UE i rodzajem notującym najwyższy wzrost cen od 2021 r. W związku z tym proponowane środki koncentrują się na surowcach do produkcji nawozów azotowych.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Obecnie głównymi dostawcami tych towarów na rynek UE są państwa trzecie, które korzystają z bezcłowego preferencyjnego dostępu do rynku Unii na podstawie umów o wolnym handlu. Niemniej jednak do UE przywozi się dużą ilość surowców do produkcji nawozów azotowych, pochodzących z krajów objętych wspólną taryfą celną, przy czym stawki celne wynoszą obecnie 5,5 % względnie 6,5 %. Aby zwiększyć stabilność dostaw, należy tymczasowo rozszerzyć zasięg geograficzny krajów będących dostawcami poza te, które korzystają z umów o wolnym handlu, ponieważ dostawy są obecnie realizowane przez stosunkowo niewielką liczbę preferencyjnych dostawców. W przeciwieństwie do dostępu z zastosowaniem umów preferencyjnych proponowane w niniejszym wniosku środki dotyczące zawieszeń taryfowych mają charakter tymczasowy.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Środki liberalizacji handlu zawarte w niniejszym wniosku mają na celu zapewnienie, aby tymczasowe zawieszenie wspólnej taryfy celnej Unii odbywało się w kontekście zasad i celów działań zewnętrznych Unii określonych w art. 21 TUE oraz aby różne obszary działań zewnętrznych Unii, a także działania zewnętrzne i inne polityki Unii były ze sobą spójne. Należy zatem wyłączyć z obniżki ceł produkty pochodzące z Rosji i Białorusi, zgodnie ze środkami ograniczającymi wprowadzonymi przez Unię wobec tych państw w następstwie agresji Rosji na Ukrainę.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

Podstawę prawną niniejszego rozporządzenia stanowi art. 31 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Zasada pomocniczości nie ma zastosowania, ponieważ wniosek wchodzi w zakres wyłącznych kompetencji Unii.

- **Proporcjonalność**

Wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności, ponieważ równoważy interesy handlowe przedsiębiorców (producentów nawozów azotowych i konsumentów). Wniosek przewiduje zawieszenie ceł wspólnej taryfy celnej wyłącznie w odniesieniu do pozycji taryfowych dotyczących surowców do produkcji nawozów, w przypadku których UE jest w największym stopniu uzależniona od przywozu i w których wzrost cen był najbardziej ekstremalny. Ponadto zawieszenie będzie miało zastosowanie jedynie na czas określony. Zawieszenie nie ogranicza praw podstawowych żadnej osoby; wręcz przeciwnie – tymczasowo znosi obowiązek zapłaty cła.

- **Wybór instrumentu**

Niniejszy wniosek jest zgodny z art. 207 ust. 2 TFUE, w którym przewidziano środki wspólnej polityki handlowej. Na podstawie art. 31 TFUE Rada ustala cła wspólnej taryfy celnej, stanowiąc większością kwalifikowaną na podstawie wniosku Komisji.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny ex post/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

Nie dotyczy.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Nie dotyczy.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Nie dotyczy.

- **Ocena skutków**

W związku ze znaczącym i nagłym wzrostem cen surowców do produkcji nawozów azotowych, spotęgowanym przez sytuację kryzysową, jaką na rynku nawozów wywołała inwazja na Ukrainę Rosji – drugiego co do wielkości dostawcy nawozów azotowych do UE, ważne jest, aby rozporządzenie weszło w życie jak najszybciej, tak by przyczynić się do dywersyfikacji dostaw surowców niezbędnych do produkcji nawozów oraz do zmniejszenia kosztów produkcji przed nadchodzącą porą sadzenia/zasiewów jesienią 2022 r. W związku z tym nie przeprowadzono oceny skutków przedmiotowego środka. Oczekuje się jednak, że proponowany środek zmieni profil dostawców surowców do produkcji nawozów azotowych do UE i pomoże uniezależnić się od Rosji.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Środek nie prowadzi do zwiększenia obciążenia regulacyjnego dla przedsiębiorstw.

- **Prawa podstawowe**

Nie dotyczy.

4. WPLYW NA BUDŻET

Niniejszy wniosek nie ma wpływu finansowego na wydatki, lecz ma wpływ finansowy na dochody. Gdy środek jest stosowany przez pełny rok, niepobrane należności celne wynikające z zawieszenia wyniosą około 15 mln EUR rocznie. Okres obowiązywania środka wynosi nieco ponad dwa lata, tj. do końca 2024 r.

Negatywny wpływ na tradycyjne zasoby własne budżetu wynosi 11,25 mln EUR (tj. 75 % łącznej kwoty). Wpływ niniejszego wniosku na budżet określono w sposób bardziej szczegółowy w ocenie skutków finansowych regulacji.

Utrata dochodów w zakresie tradycyjnych zasobów własnych zostanie zrekompensowana ze składek państw członkowskich opartych na dochodzie narodowym brutto (DNB).

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Informacje online na temat zmian w przywozie do UE surowców do produkcji nawozów azotowych są dostępne na specjalnych stronach internetowych Komisji Europejskiej (Eurostatu).

- **Dokumenty wyjaśniające (w przypadku dyrektyw)**

Nie dotyczy.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Ze względu na nadzwyczajną sytuację na unijnym rynku nawozów środek ma na celu zwiększenie przepływów handlowych i sprzyjanie dywersyfikacji w odniesieniu do przywozu surowców do produkcji nawozów azotowych poprzez tymczasowe zawieszenie cel przywozowych stosowanych w odniesieniu do tych produktów.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE RADY

zmieniające załącznik I do rozporządzenia (EWG) nr 2658/87 w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 31,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rynek Unii Europejskiej (UE) niektórych surowców do produkcji nawozów azotowych zależy w znacznym stopniu od przywozu z państw trzecich. W 2021 r. do UE przywieziono 2,9 mln ton amoniaku i 4,7 mln ton mocznika do celów produkcji nawozów azotowych. Ceny tych produktów w 2021 r. znacznie wzrosły, a następnie zwiększyły się jeszcze bardziej w ciągu bieżącego roku.
- (2) Obecnie znaczna część tych surowców do produkcji nawozów azotowych jest przywożona do Unii z państw trzecich, które korzystają z preferencyjnego dostępu do rynku unijnego, a zatem przywóz ten jest bezcłowy. Niezależnie od tego do UE przywozi się dużą ilość surowców do produkcji nawozów azotowych, pochodzących z krajów objętych wspólną taryfą celną, przy czym stawki celne wynoszą obecnie 5,5 % względnie 6,5 %.
- (3) W komunikacie z 23 marca 2022 r. do Parlamentu Europejskiego i Rady pt. „Zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego i zwiększenie odporności systemów żywnościowych” Komisja zauważa, że już przed inwazją Rosji na Ukrainę na rynkach towarowych odnotowano znaczny wzrost cen, który na rynkach rolnych dał się odczuć poprzez wzrost kosztów energii i nawozów, a w konsekwencji wzrost cen produktów rolnych. Komisja stwierdza, że inwazja na Ukrainę i gwałtowny wzrost cen surowców na całym świecie spowodowały dalszy wzrost cen na rynkach produktów rolnych i uwiarydliły słabości systemu żywnościowego Unii, który jest częściowo uzależniony od przywozu nawozów. Sytuacja ta powoduje zwiększenie kosztów ponoszonych przez producentów i wpływa na cenę żywności, co budzi obawy co do siły nabywczej konsumentów oraz dochodów rolników w UE.
- (4) W komunikacie podkreśla się, że w perspektywie krótkoterminowej, do czasu przejścia na stosowanie zrównoważonych rodzajów nawozów lub metod nawożenia, priorytetem musi być kwestia kosztów i dostępności nawozów mineralnych. Przez ten czas przemysł nawozowy w UE musi mieć dostęp do niezbędnego przywozu, w tym do surowców do produkcji nawozów w samej UE. W komunikacie podkreślono

również, że ceny nawozów i dostawy dla rolników będą monitorowane, aby zagwarantować, że perspektywy zbiorów w UE nie będą zagrożone.

- (5) W związku z powyższym należy podjąć działania w celu zmniejszenia kosztów ponoszonych przez unijnych producentów nawozów przy przywozie surowców niezbędnych do produkcji nawozów azotowych.
- (6) Ponadto w okresie niedoboru nawozów azotowych na rynkach międzynarodowych cła na przywóz do UE dóbr pośrednich, takich jak amoniak i mocznik, stanowią czynnik zniechęcający do dostaw na rynek UE w porównaniu z innymi rynkami światowymi, na których nie obowiązują cła przywozowe. Ta różnica w cłach utrudnia również starania na rzecz dywersyfikacji przywozu do UE.
- (7) Należy zatem tymczasowo zawiesić stawki celne wspólnej taryfy celnej, o których mowa w art. 56 ust. 2 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 952/2013, w odniesieniu do niektórych surowców do produkcji nawozów azotowych. Środek tymczasowy obowiązuje w okresie, w którym według przewidywań będą się utrzymywać zakłócenia cen na rynkach energii i nawozów azotowych, co ma przypuszczalnie potrwać do końca 2024 r.
- (8) Jednocześnie, zgodnie z art. 21 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, Unia ma zapewnić spójność między różnymi obszarami swoich działań zewnętrznych, jak również między działaniami zewnętrznymi a innymi politykami Unii.
- (9) Na przestrzeni ostatnich lat sytuacja w stosunkach między Unią a Federacją Rosyjską znacznie się pogorszyła, a trend ten pogłębił się szczególnie w ostatnich miesiącach z powodu lekceważenia przez Federację Rosyjską prawa międzynarodowego, a zwłaszcza z powodu jej niesprokowanej i nieuzasadnionej inwazji na Ukrainę.
- (10) Od lipca 2014 r. Unia stopniowo wprowadza wobec Federacji Rosyjskiej środki ograniczające. W konkluzjach z 24 lutego 2022 r. Rada Europejska stwierdziła, że niczym niesprokowana i nieuzasadniona agresja wojskowa Rosji wobec Ukrainy rażąco narusza prawo międzynarodowe i zasady Karty Narodów Zjednoczonych oraz podważa bezpieczeństwo i stabilność w Europie i na świecie.
- (11) Ostatnio, 3 czerwca 2022 r., Rada przyjęła szósty pakiet sankcji¹ wobec Federacji Rosyjskiej w związku z jej trwającą wojną napastniczą przeciwko Ukrainie i doniesieniami o okrucieństwach popełnianych przez rosyjskie siły zbrojne na Ukrainie.
- (12) Ponadto, chociaż Federacja Rosyjska jest członkiem Światowej Organizacji Handlu, Unia jest zwolniona, w trybie wyjątków mających zastosowanie na podstawie Porozumienia ustanawiającego Światową Organizację Handlu, w szczególności art. XXI GATT 1994, z obowiązku udzielania produktom przywożonym z Federacji Rosyjskiej korzyści przyznawanych podobnym produktom przywożonym z innych krajów (najwyższe uprzywilejowanie).
- (13) Nie należałoby zatem zezwalać na to, by przywóz z Federacji Rosyjskiej produktów objętych niniejszym rozporządzeniem był bezcłowy i korzystał z zasady największego uprzywilejowania.

¹ www.sanctionsmap.eu

- (14) W ostatnich latach pogorszeniu uległy również stosunki między Unią a Białorusią z powodu lekceważenia przez tamtejszy reżim prawa międzynarodowego, podstawowych wolności i praw człowieka. Ponadto Białoruś od samego początku wspiera rosyjską agresję wojskową na Ukrainę, m.in. zezwalając Rosji na wystrzeliwanie rakiet balistycznych z terytorium Białorusi, umożliwiając transport rosyjskiego personelu wojskowego i broni ciężkiej, czołgów i transporterów wojskowych, zezwalając rosyjskim statkom powietrznym na przelot nad białoruską przestrzenią powietrzną w drodze na Ukrainę, zapewniając punkty tankowania oraz magazynując rosyjską broń i sprzęt wojskowy na Białorusi.
- (15) Od października 2020 r. Unia nakłada na Białoruś kolejne środki ograniczające. 2 grudnia 2021 r. Rada przyjęła piąty pakiet sankcji za ciągle łamanie praw człowieka i instrumentalizację migrantów. Kolejne pakiety sankcji przyjęto w dniach 24 lutego, 2 marca, 9 marca i 3 czerwca 2022 r. w związku z zaangażowaniem Białorusi w nieuzasadnioną i niesprowokowaną rosyjską agresję wojskową na Ukrainę. Ponadto Białoruś nie jest członkiem Światowej Organizacji Handlu. W związku z tym Unia nie jest zobowiązana, na podstawie Porozumienia ustanawiającego Światową Organizację Handlu, do przyznawania produktom pochodzącym z Białorusi najwyższego uprzywilejowania. Ponadto, jak już wskazano, umowy handlowe dopuszczają działania uzasadnione na podstawie mających zastosowanie klauzul wyjątkowych, w szczególności wyjątków dotyczących bezpieczeństwa.
- (16) W świetle powyższego wyłączenie Rosji i Białorusi z zakresu zawieszonych cel autonomicznych ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu jest właściwe i dozwolone w ramach zastosowania ogólnych reguł dotyczących cel zawartych w załączniku I do rozporządzenia (EWG) nr 2658/87 w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie wspólnej taryfy celnej, w szczególności w sekcji 1 część B ust. 1 tego załącznika.
- (17) W związku z tym przywóz surowców do produkcji nawozów azotowych, pochodzących z Rosji i Białorusi nie powinien podlegać zawieszeniu cła. Wręcz przeciwnie, przywóz produktów objętych niniejszym rozporządzeniem z Rosji i Białorusi powinien nadal podlegać cłom przywozowym, którym podlegał on wcześniej,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

1. W załączniku 1 do rozporządzenia (EWG) nr 2658/87 tekst dla kodu CN 2814 10 00 w kolumnie 3 otrzymuje brzmienie:

„5,5 (*)

(*) Cło autonomicznie zawieszono do 31 grudnia 2024 r., z wyjątkiem Rosji i Białorusi, w przypadku których zastosowanie ma stawka 5,5 %, zgodnie z rozporządzeniem Rady 2022/XXXX [numer niniejszego rozporządzenia].”

2. W załączniku 1 do rozporządzenia (EWG) nr 2658/87 tekst dla kodów CN 3102 10 10 i 3102 10 90 w kolumnie 3 otrzymuje brzmienie:

„6,5 (*)

(*) Cło autonomicznie zawieszono do 31 grudnia 2024 r., z wyjątkiem Rosji i Białorusi, w przypadku których zastosowanie ma stawka 6,5 %, zgodnie z rozporządzeniem Rady 2022/XXXX [numer niniejszego rozporządzenia].”

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się do dnia 31 grudnia 2024 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący
[...]*

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

TYTUŁ WNIOSKU:

Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady zmieniającego załącznik I do rozporządzenia (EWG) nr 2658/87 w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej.

LINIE BUDŻETOWE:

Rozdział i artykuł: Rozdział 12, Artykuł 120

Kwota zapisana w budżecie na 2022 r.: 17 912 606 159

WPŁYW FINANSOWY:

- Wniosek nie ma wpływu finansowego
- Wniosek nie ma wpływu finansowego na wydatki, ale ma wpływ finansowy na dochody z tradycyjnych zasobów własnych z następujących powodów:

W 2021 r. całkowita wartość przywozu objętego kodem CN 2814 10 00 wyniosła 1,3 mld EUR. Stawka celna konwencyjna dla tego kodu CN wynosi 5,5 %. Większość tego przywozu (68 %) była zwolniona z cła w wyniku wdrożenia umów o wolnym handlu. Dodatkowe 29 % stanowił przywóz z Rosji, który nie będzie objęty obniżką cła. Szacowane niepobrane należności celne wynoszą zatem 2,1 mln EUR (1,3 mld EUR x 3 % udziału w przywozie x 5,5 %) rocznie.

W 2021 r. całkowita wartość przywozu objętego kodami CN 3102 10 10 i 3102 10 90 wyniosła 1,8 mld EUR. Stawka celna konwencyjna dla tych kodów CN wynosi 6,5 %. Większość tego przywozu (65 %) była zwolniona z cła w wyniku wdrożenia umów o wolnym handlu. Dodatkowe 24 % stanowił przywóz z Rosji i Białorusi, który nie będzie objęty obniżką cła. Szacowane niepobrane należności celne wynoszą zatem 12,9 mln EUR (1,8 mld EUR x 11 % udziału w przywozie x 6,5 %) rocznie.

Na podstawie powyższego uszczuplenie dochodów w budżecie UE wynikające z niniejszego rozporządzenia szacuje się na 11,25 mln EUR rocznie [(12,9 mln EUR + 2,1 mln EUR = 15 mln EUR brutto, z uwzględnieniem kosztów poboru) x 0,75].

Na 2022 r. utratę dochodów w zakresie tradycyjnych zasobów własnych dla budżetu UE szacuje się na jedną trzecią powyższej kwoty, tj. 3,8 mln EUR.

Utrata dochodów w zakresie tradycyjnych zasobów własnych zostanie zrekompensowana ze składek państw członkowskich opartych na dochodzie narodowym brutto (DNB).